

UNDERSÖKNINGS PROTOKOLL

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNINGEN

Brand i sorteringsverk på sågverk. Larm till räddningstjänsten lördag 19XX-XX-XX kl. 09.09.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Brandingenjör Ulf Erlandsson. Undersökningen utfördes på plats på måndagen kl. 09.45 - 15.40. Vid undersökningstillfället sammanträffade jag på platsen med befäl från räddningstjänsten i kommunen vilka lämnade många nyttiga uppgifter.

UPPLYSNINGAR OM BRANDEN

Sågen har varit drabbad av allvarliga bränder vid två tillfällen tidigare. Första gången var för ca 25 år sedan då nästan hela anläggningen totalförstördes. Den andra gången var år 19XX då delar av såghuset förstördes. Då var branden nära att sprida sig till sorteringshuset, men kunde begränsas tack vare en skaplig avskiljningsvägg och en god insats av räddningstjänsten. Denna gång drabbade branden sorteringen och väggen mot såghuset fick ännu en gång fungera som begränsningslinje, men nu från andra hållet.

Den aktuella lördagsförmiddagen jobbade fyra man övertid på sorteringen. Tre av dem var tillfälligt anställda medan den fjärde var en erfaren sågverksarbetare som "körde" anläggningen från en manöverplats på andra våningsplanet i sorteringen. Ytterligare några personer, däribland inköparen GG, befann sig en bit bort på sågverksområdet sysselsatta med att bygga sk älgtror.

Mellan klockan 09.00 och 09.30 skulle man ha frukostrast. De tre "hjälparbetarna" hade strax innan lämnat sorteringen för att utföra ett annat jobb. Maskinisten stängde på egen hand av anläggningen och kontrollerade på några TV-monitorer att allt såg bra ut. Bland annat tittade han på en skärm som visade hur en flistuggningsmaskin arbetade. Maskinen hade vid ett tidigare tillfälle vållat rökutveckling genom att något föremål fastnat i själva tuggen så att några kilremmar slirade. Men nu syntes inget oroväckande. Maskinen fick fortsätta att gå under rasten. På sin väg ut passerade maskinisten ett datarum och passade på att läsa av hur mycket virke man hunnit bearbeta under morgontimmarna.

Ca kl. 09.05 upptäckte "älgtrorbyggarna" hur det kom rök från den utbyggnad till sorteringen där bland annat flistuggen var placerad. GG misstänkte genast att det ännu en gång var kilremmarna till flistuggen som slirade och sprang fram till byggnaden. Han såg då att det kom rök också från själva sorteringsbyggnaden och tog sig därför in i bottenvåningen av den uppvärmda delen genom en dörr på östra långsidan. Där var tät rök men han trevade sig fram mot den norra väggen.

Redan vid detta tillfälle hade den elektriska stömförsörjningen upphört och han upplevde att allt var så tyst. Där transportbanan passerar väggen mellan uppvärmt och kallt utrymme fanns nedhängande remсор av genomskinlig plast. Genom dessa skymtade han lågor. GG sprang nu tillbaka en bit och tog sig över till husets västra långsida. Där fanns en brandslang som han drog ut. Han fick också tag i en handbrandsläckare med pulver,. Med dessa redskap tog han sig fram till dörren mot den uppvärmda delen norr om datarummet, se skiss. När han öppnade dörren möttes han av en våg av het luft. Han utlöste pulverläckaren och tömde den mot branden men måste sedan fly tillbaka och ut. Branden var då redan på väg genom väggen till den uppvärmda delen och lågor slog ut över hans huvud.

Under tiden hade andra av de närvarande personerna larmat räddningstjänsten. Det första larmet kom 09.09. Räddningsstyrkan från Y var först på plats. De var väl förtrogna med objektet och hade haft en orienteringsövning på platsen bara ett par veckor tidigare. Hela mellandelen av sorteringen var då redan övertänd. Det hade brunnit igenom både väggar och tak. Räddningsledaren EE begärde genast förstärkning från kårer i Y, Z, Å och Ä. Det fanns god vattentillgång från ett särskilt iordningställt vattentag i närheten. Insatsen koncentrerades på att förhindra spridning till såghuset och till ett par virkesmagasin som låg helt nära intill. Tack vare tidigt begärda förstärkningar kunde man snabbt sätta in ett 50-tal brandmän och flera stora pumpar som matade vattenkanoner och grova strålrör med vatten.

Sorteringsbyggnaden blev totalförstörd medan såghuset och alla andra byggnader kunde räddas helt utan skador.

UNDERSÖKNING

Enligt samstämmiga uppgifter från flera av de personer som fanns på området då branden upptäcktes har branden startat antingen i bottenplanet av den uppvärmda delen av sorteringen eller i den utbyggnad där flis-tuggen var placerad. Uppgifterna bekräftar helt av de brandskador som finns i området. Dörren mellan utrymmena var stängd vid brandtillfället men väggen var genombruten av flera transportband och andra kanaler och erbjöd inget motstånd mot brandspridning. Vid undersökning av flis-tuggen visade det sig att hjulet med knivarna kunde snurras med handkraft. Det är därför osannolikt att kilremmarna mellan motorn och knivhjulet har slirat och gett friktionsvärme som startat branden. Däremot fanns i samma rum ett skakbord som också drevs av kilremmar från en el-motor. Skakbordet var så påverkat av branden att det inte gick att fastställa om det varit blockerat så att dessa kilremmar har slirat.

En annan möjlig brandsorsak är att något lager till flistuggen eller någon av alla transportband som finns i området har kärvat och orsakat friktionsvärme. Dessutom fanns det i flistuggningsrummet på väggen mot sorteringen en större el-central där branden kan ha startat av någon elektrisk orsak.

SLUTSATSER

Brandsorsaken har inte kunnat fastställas. Däremot visar undersökningen att branden sannolikt **inte** har startat på grund av att kilremmarna till flis-tuggen har slirat, vilket man misstänkte från början. Det finns heller inga tecken som tyder på att branden har startat genom uppsåt eller medveten vårdslöshet. Det föreligger alltså inga misstankar om brott.

SPRIDNINGSRISK

Om branden ej hade upptäckts och bekämpats så snabbt och kraftfullt som nu var fallet hade den sannolikt spridit sig till såghuset och andra delar av anläggningen. Däremot förelåg ingen direkt fara för brandspridning till andra fastigheter.

ÅTGÄRDER

Kopia av denna utredning är lämnad till polisen, räddningstjänsten i aktuell kommun samt till det aktuella försäkringsbolaget